

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

GOVOR

PREDSEDNIKA VLADE RS IN PREDSEDNIKA EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE NA SLOVESNOSTI OB USTANOVITVI EVRO-SREDOZEMSKA UNIVERZE

Portorož, 9. junij 2008

*Spoštovani gospod predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering,
cenjeni gospod predsednik Evropske komisije José Manuel Durão Barroso in gospa Barroso,
spoštovani gospod generalni sekretar Arabske lige Amr Moussa,
cenjeni gospod predsednik Državnega zbora Republike Slovenije France Cukjati,
spoštovani komisarji in poslanci,
rektorji in profesorji,
dame in gospodje!*

Prisrčno Vas pozdravljam v enem najlepših krajev sredozemskega dela Slovenije. Portorož in Občina Piran od danes naprej nista več samo turistični središči slovenske Obale, ampak sta postala univerzitetno stičišče vseh 39 držav Evro-sredozemskega partnerstva. Zahvala za takšen dosežek gre vsem Vam, ki ste prišli danes v Portorož. Vaša prisotnost je izraz odločilne podpore enemu pomembnejših konkretnih projektov Evropskega leta medkulturnega dialoga – ustanovitve Evro-sredozemske univerze.

Evro-sredozemska univerza je rezultat dela vseh, ki kot partnerji sodelujemo pri razvoju Barcelonskega procesa, ki ga prav v teh mesecih nadgrajujemo z Unijo za Sredozemlje. Evropa in Sredozemlje sta bila od nekdaj povezana celota. Evropska kultura, umetnost in znanost se še danes navdihujejo ob dosežkih starih Egipčanov, Hebrejcev, Feničanov, Grkov, Rimljanov in drugih, ki so vsak ob svojem času sooblikovali prostor, ki mu pripadamo. V Sredozemlju se srečujejo velike monoteistične religije, številni jeziki in raznolike kulture. To mu tudi danes, na začetku 21. stoletja, daje svojevrsten čar. Naj ob tem ponovim lepo misel, ki jo je nedavno v enem od svojih člankov zapisala evropska komisarka Benita Ferrero-Waldner, ki je danes med nami.: »Morje sredi zemlje' je bilo zibelka Evrope, danes pa je v njem njena prihodnost.«

Zavedamo se, da gre za partnerstvo med državami in kulturami, ki so si v marsičem podobne, a tudi v marsičem različne; da gre za prostor mnogih antagonizmov in opaznih razlik; za regijo, ki jo skupno morje povezuje in hkrati ločuje; ki jo različne kulture bogatijo in vznemirjajo obenem; ki jo pluralnost dela zanimivo, a hkrati tudi nepredvidljivo. Toda prav zato, ker smo tako različni, čutimo potrebo po srečevanju, dialogu, raziskovanju in tudi medsebojni bogatitvi.

Pionir filozofije dialoga Martin Buber je v prvi polovici preteklega stoletja prav na temelju razumevanja sredozemske humanistične dediščine opozarjal, da svet ni zgolj združba narodov in ljudi, ampak vsota dialoga med njimi. Med drugim nam je ta filozof zapustil naslednjo – z današnjo slovesnostjo zelo skladno – ugotovitev: »Naj govorimo ali molčimo, če le znamo razumeti drugega v njegovi drugosti, in mu pristopiti z namenom vzpostavitve vzajemnega odnosa, tedaj smo z nekom v pravem dialogu. Med teboj in menoj se vzpostavi nekaj, česar ne najdemo nikjer v naravi. Življenje postane življenje, ko postane srečevanje.«

Resnica je temelj miru in pravičnosti, a do nje velikokrat ni mogoče drugače kot z dolgotrajnim študijem in raziskovanjem. Eden največjih islamskih razumnikov in klasičnih avtorjev srednjeveškega humanizma Al Ghazali je v 11. stoletju to dejstvo takole pojasnil: »Kdor se odpravi na pot iskanja modrosti, ga bo Bog usmeril na pot do raja.« Vse religije navajajo kot najvišji standard človeške popolnosti kontinuiran proces učenja. Branje, izobraževanje in izpopolnjevanje so bili vedno opredeljeni kot temeljne dolžnosti tako judovskega in krščanskega kot tudi islamskega humanizma.

Že Platon je učil: »Izobraževanje je umetnost napraviti človeka za etično bitje, in ne posel ali pragmatična vaja retorike.« Upoštevanje globoko resnico te Platonove misli postane jasno, kje leži ključ do takšne prihodnosti sredozemskega prostora, ki bo v popolnosti zaznamovana z mirom, strpnostjo in medsebojnim sodelovanjem. Ta ključ je izobraževanje in vzgoja mladih v etična bitja, ki so odprta do sveta in medkulturni dialog upoštevajo kot pomembno življenjsko vrednoto. To bo tudi temeljna dodana vrednost nove univerze. Vsak posameznik, ki bo delal ali se učil na tej ustanovi, bo tudi svojstven ambasador medkulturnega dialoga.

Zelo sem vesel, da lahko danes na slovenski obali pozdravim tolikšno število rektorjev in drugih predstavnikov akademskega sveta. Univerze, ki jo danes ustanovljamo in se je že uveljavila s kratico EMUNI, si ne bi bilo mogoče zamisliti brez solidarnosti, ki so jo pri njenem ustanavljanju pokazale številne akademske institucije iz celotnega evro-sredozemskega prostora.

Zavedam se, da je bilo v ustvarjanje EMUNI vložena veliko truda in znanja. Delo z današnjo slovesnostjo še zdaleč ni končano. A že v tem trenutku lahko izrazim zadovoljstvo in hvaležnost, da uživa EMUNI politično, moralno in tudi stvarno podporo Evro-sredozemske parlamentarne skupščine, Evropskega parlamenta in Evropske komisije. Poleg vseh 39 držav Evro-sredozemskega partnerstva lahko računa nova univerza na naklonjenost tudi v drugih delih sveta, kar dokazuje tudi velikodušna donacija Kuvajta. Vse našete oblike podpore bodo EMUNI omogočile nadaljnji razvoj in jo povzdignile med najodličnejše institucije medkulturnega sodelovanja v mednarodni skupnosti. Iskrena Vam hvala za razumevanje, sodelovanje in pozitivne odločitve v zahtevnih postopkih rojevanja EMUNI.

Vivat academia! Naj živi naša skupna Evro-sredozemska univerza!

Hvala!